

ГОЛОВНЕ

ПУЛЬС МИРУ НА ДОНБАСІ

№93, 9–16 травня 2022

УКРАЇНІ ПОТРІБНО БЛИЗЬКО €600 МЛРД НА ВІДНОВЛЕННЯ, ЄС ПОКРИЄ ЗНАЧНУ ЧАСТИНУ

Станом на 10 травня загальна сума прямої [задокументованої](#) шкоди інфраструктурі України внаслідок руйнувань під час війни склала вже понад 94,3 мільярда доларів або майже 2,8 трильйона гривень. Загальні втрати економіки України через війну коливаються від 564 до 600 мільярдів доларів. Це і прямі, і непрямі втрати - зниження ВВП, припинення інвестицій, відтік робочої сили, додаткові витрати на оборону та соціальну підтримку.

Віцепрезидент Єврокомісії Валдіс Домбровскіс [заявив](#), що Україні потрібно близько 500-600 мільярдів євро на реконструкцію після війни. Він пообіцяв, що ЄС покриватиме "значну" частину цієї суми. Він зазначив, що пізніше буде надана пропозиція, яка б пов'язувала цю підтримку зі структурними реформами, які можуть знадобитися Україні як кандидату на вступ до ЄС. Ця сума, ймовірно, зросте у міру продовження війни.

Спікер Верховної Ради України Руслан Стефанчук [зазначає](#), що Росія має відновити все, що було зруйновано в Україні внаслідок війни. Наразі державні органи України продовжують проводити оцінку збитків для виплати Росії репарацій. У разі, якщо Росія відмовиться платити, витрати покриватимуться коштом заарештованого російського майна. 10 травня Кабінет Міністрів України [затвердив](#) документ, згідно з яким усі російські активи на території України переходять у власність держави. Його [аналіз](#) пропонує "Економічна правда".

ЛЕНД-ЛІЗ ВІД США, ДОПОМОГА ВІД ЄС, РОСІЮ ВИЗНАЮТЬ ДЕРЖАВОЮ-ТЕРОРИСТОМ

9 травня президент США Джо Байден [підписав](#) закон про ленд-ліз та захист демократії в Україні, який надає йому розширені повноваження щодо передачі або надання в оренду Україні оборонних засобів для захисту цивільного населення від російського військового вторгнення та для інших цілей.

10 травня Палата представників США [схвалила](#) новий пакет допомоги для України майже на 40 мільярдів доларів, наразі документ очікує на розгляд Сенатом США. Голосування може [відбутися](#) 18 травня.

США [призупинили](#) стягнення 25% мит на українську сталь та вироби з неї.

Сейм Литви [визнав](#) Росію терористичною державою та констатував, що її військами на території України скоюються масові військові злочини. Схожу [резолюцію](#) пропонують [ухвалити](#) Сенату США. На [думку](#) члена делегації України на переговорах з Росією Давида Арахамії, це символізуватиме повну "дискваліфікацію" Росії з цивілізованого світу.

Сенат Чехії [визнав](#) злочини, скоєні російською армією в Україні геноцидом українського народу.

Європейський Союз [виплатить](#) другий транш надзвичайної макрофінансової допомоги для України у розмірі 600 мільйонів євро до 20 травня. Також було погоджено створення транспортних "[ліній солідарності](#)", щоб допомогти Україні експортувати сільськогосподарську продукцію.

Країни "Великої сімки" планують надати Україні 30 мільярдів євро фінансової підтримки під час війни, [пише](#) Spiegel, при цьому остаточного рішення ще не ухвалено.

ЄС ОБГОВОРЮЄ УМОВИ ЗАБОРОНИ НА РОСІЙСЬКУ НАФТУ

Міжнародна робоча група із санкцій проти Росії ("група Єрмака-Макфоло") [представила](#) Дорожню карту енергетичних санкцій. Експерти підтримують повне ембарго російської нафти та дають рекомендації поетапного запровадження заборони для мінімізації перебоїв на ринку. Також у документі йдеться про додаткові санкції для запобігання обходу обмежень, накладених на енергетичний сектор, і наголошується на важливості відключення Росії від фінансових потоків від експорту газу.

Європейський Союз [планує](#) витратити близько 195 мільярдів євро протягом наступних 5 років, щоб забезпечити енергетичну незалежність від Росії. Водночас у ЄС [розглядають](#) можливість надання фінансової компенсації Угорщині для того, щоб прем'єр-міністр Віктор Орбан підписав шостий пакет санкцій проти Росії. Гроші можуть бути надані в рамках нової енергетичної стратегії Євросоюзу. Чинна пропозиція щодо ембарго на російську нафту передбачає, що Угорщина зможе продовжувати покупку російської нафти до кінця 2024 року, однак та заявила, що їй потрібно ще більше часу, щоб знизити свою залежність від російської нафти. Міністр закордонних справ Угорщини

Петер Сійярто [заявив](#), що заборона Євросоюзом російської нафти коштуватиме Угорщині 700 мільйонів євро.

Європейська комісія підготувала уточнені рекомендації для компаній ЄС щодо купівлі російського газу – про це Єврокомісія повідомила на закритому засіданні 13 травня, [пише](#) Bloomberg, посилаючись на учасників зустрічі. Деякі країни Європейського Союзу [підтримують](#) можливість домовитися про відстрочення заборони на російську нафту задля впровадження інших запропонованих санкцій. При цьому Німеччина [планує](#) припинити імпорт російської нафти на кінець року, навіть якщо Євросоюзу не вдасться домовитися про загальну заборону в рамках наступного пакета санкцій.

Також нові санкції проти юридичних та фізичних осіб ухвалили [Нова Британія](#), [Нова Зеландія](#), [Японія](#) та [Латвія](#).

ЗВІЛЬНЕННЯ НОВИХ ТЕРИТОРІЙ, РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ

Президент Володимир Зеленський [повідомив](#), що станом на 13 травня Україна деокупувала вже 1015 населених пунктів, у яких повертають електрику, водопостачання, зв'язок, транспорт та соціальні послуги.

Про те, що відбувається зараз у Бучі (Київська область) та перебіг розслідування вбивств російськими військовослужбовцями мирних жителів [розповідає](#) портал судової журналістики "Грати".

CNN [опублікувало](#) відео із камер спостереження дилерського центру під Києвом. На записі видно, як російські військові пострілами в спину вбивають двох мирних мешканців. Журналістам вдалося встановити особи вбитих, за даними CNN, записи було зроблено 16 березня. Приналежність військових із відео до російської армії телеканал встановив за формою, свідченнями очевидців та на основі аналізу розташування сил та територій, що їх вони контролювали тоді. "Важливі історії" [встановили](#) особу одного з п'яťох солдатів, які перебували в офісі автосалону, поряд із яким сталися вбивства. Імовірно, це 29-річний Дмитро Лапшаков. Росія причетність до масових вбивств заперечує.

Також журналісти CNN [ідентифікували](#) російського генерала, який наказав обстріляти Харків зі "Смерчів" - він же командував угрупованням російської армії у Сирії.

ВІЙСЬКОВА СИТУАЦІЯ: ВИСОКІ ВТРАТИ РОСІЙСЬКИХ ВІЙСЬК, ЗМІНА ЦІЛЕЙ НА ДОНБАСІ

Люди, які з початку війни виїхали з Харкова та області, поступово [повертаються](#). Попри успіхи Росії в оточенні міста на початкових етапах повномасштабної війни, окупанти вивели частину своїх сил із регіону для реорганізації та поповнення втрат, зазначає [розвідка](#) Великої Британії. При цьому в тимчасово окупованому [Ізюмі](#) Харківської області під завалами п'ятиповерхового будинку,

зруйнованого внаслідок обстрілу ще на початку березня, знайшли тіла 44 загиблих мирних жителів.

У ніч на 16 травня військові одного з батальйонів територіальної оборони України відтіснили російські частини та [вийшли](#) на державний кордон із Росією у Харківській області.

З 8 по 13 травня українські збройні сили [зірвали](#) 9 спроб російсько-окупаційних військ переправитися через річку Сіверський Донець у Луганській області. Як [пише](#) The New York Times, втрати військ, які намагалися перетнути річку, є одними з найбільших з початку війни. За оцінками фахівців, там було вбито або поранено понад 400 російських солдатів. У Генштабі ЗСУ [зазначають](#), що командування збройних сил Росії намагається комплектувати та поповнювати втрати військ коштом резерву.

На [думку](#) експертів американського Інституту вивчення війни (ISW), російські збройні сили, ймовірно, відмовилися від мети завершити широкомасштабне оточення українських підрозділів від Донецька до Ізюма (Харківська область), і мають намір завершити захоплення Луганської області, зокрема Сіверськодонецьку та Лисичанська.

Регіон сильно постраждав у ході бойових дій, практично повністю зруйновано низку населених пунктів, у тому числі [Попасну](#), її жителів примусово вивозять на окуповані території. "Медуза" [розповідає](#), як влаштовано систему "фільтраційних таборів" для українців, організовану російськими військовими, а українське видання "Бабель" [поспілкувалося](#) з родичами людей, яких утримують у таборі.

СЦЕНАРІЇ ЗАКІНЧЕННЯ ВІЙНИ: ДУМКИ ЕКСПЕРТІВ

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба [зазначив](#), що Україна змінила своє бачення перемоги у війні з Росією: у разі успіху українських військ у битві за Донбас держава працюватиме над визволенням решти окупованих територій.

На [думку](#) експосла США в Україні та директора Євразійського центру Atlantic Council Джона Гербста, президентові Росії Володимиру Путіну доведеться визнати, що "спеціальна військова операція" була провальною. Можливі два сценарії завершення війни: перший – припинення вогню по лінії зіткнення, при цьому існує ризик, що Росія утримає території, які вона окупувала до 24 лютого, і другий – припинення всіх наступальних операцій та виведення російських військ із території всієї України. На думку ряду експертів, перемога у війні включає три компоненти: повернення російських збройних сил до кордонів станом на 23 лютого, згоду США взяти на себе довгострокові зобов'язання щодо повного відновлення українського суверенітету — тобто повернення Криму та Донбасу, а також повернення в Україну жителів, які були викрадені та примусово вивезені до Росії.

"Громадське" [зібрало](#) думки західних експертів щодо можливостей прогнозувати закінчення війни та значення для цього військової допомоги партнерів. The

Washington Post [повідомляє](#), що адміністрація президента США розробила внутрішнє керівництво для співробітників розвідки з обміну даними з Україною, яке забороняє передавати інформацію про вище військове керівництво Росії та цілі за межами України. Мета керівництва – уникнути посилення напруженості між Вашингтоном та Москвою.

ДЕБАТИ НАВКОЛО ПРИЄДНАННЯ УКРАЇНИ ДО ЄС

9 травня президент України Володимир Зеленський [повідомив](#) про передачу другої частини заповненої анкети-опитувальника для набуття Україною статусу кандидата на членство в ЄС. Президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляйєн зазначила, що рішення може бути ухвалене вже у червні. Новообрана президентка Угорщини Каталіна Новак також [оголосила](#) про підтримку надання Україні статусу кандидата. Водночас заступник постійного представника Росії при ООН Дмитро Полянський [заявив](#), що позиція Росії щодо вступу України до Євросоюзу змінилася, тепер там виступають проти.

На [думку](#) президента Франції Емманюеля Макрона, процес вступу до Євросоюзу може тривати кілька десятиліть, він пропонує створити нову організацію для демократичних європейських країн, які не є членами ЄС. Його ідею [підтримав](#) канцлер Німеччини Олаф Шольц, натомість міністр закордонних справ Німеччини Анналена Бербок [заявила](#), що Німеччина наполягає на повному членстві України в Європейському Союзі. Радник голови Офісу президента України Михайло Подоляк [розкритикував](#) пропозицію Макрона як спробу запропонувати Україні альтернативу членству у ЄС. Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба [зазначив](#), що такі форми співробітництва не підходять Україні, і що з боку ЄС буде "обманом", якщо Україна не отримає у червні статусу кандидата на вступ.

У РОСІЇ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ РЕПРЕСІЇ ПРОТИ АКТИВІСТІВ АНТИВОЄННОГО РУХУ ТА ЗМІ

Президент Росії Володимир Путін виступив із [промовою](#) до "Дня перемоги" 9 травня. Попри припущення, він не оголосив війну офіційно і не анонсував мобілізацію, проте вкотре звинуватив західні країни та НАТО в тому, що вони відмовилися від діалогу, до якого нібито закликали в Росії. За його словами, Росія "завдала попереджувального удару агресії", а рішення розпочати війну було своєчасним і єдиним правильним. За [даними](#) Головного управління розвідки Міноборони України, через військові невдачі Росія змінила наративи пропаганди: тепер російські ЗМІ розповідають про війну як протистояння з країнами ЄС і НАТО.

Після початку вторгнення Росії в Україну російські правоохоронні органи неодноразово повідомляли про затримання підозрюваних у підготовці терактів, які, як стверджувалося у повідомленнях, були пов'язані з українськими

спецслужбами чи українськими націоналістами. ФСБ [заявила](#) про затримання жителя Курської області, який "готував теракти за погодженням з українськими спецслужбами".

Роскомнагляд [продовжує](#) блокувати інтернет-ресурси, які висвітлюють тему війни, щоб утруднити доступ жителів Росії до об'єктивної інформації про реальний стан справ, проте опір державній пропаганді продовжується. Тільки з 13 по 15 травня в країні відбулися три спроби [підпалу](#) військоматів, а всього з початку повномасштабного вторгнення в Україні їх було зафіксовано не менше [11](#).

Про антивоєнні протести на Кубані [розповідає](#) "Радіо Свобода". 9 травня за антивоєнні пікети в Росії було [затримано](#) понад сто осіб, за статтю про "дискредитацію" російської армії було відкрито близько [2000](#) справ. Репортаж із Білгородської області, влада якої регулярно повідомляє про нібито обстріли з боку України – [тут](#).

ПЕРЕГОВОРИ ПРО ЕВАКУАЦІЮ З "АЗОВСТАЛІ": РОСІЯ ВІДКИДАЄ ПРОПОЗИЦІЇ

На заблокованому заводі "Азовсталь" у Маріуполі продовжує погіршуватись ситуація. 9 травня російські війська продовжували його [обстрілювати](#), протягом всього одного 9 травня здійснивши для цього [34](#) вильоти. Пораненим військовослужбовцям необхідна [евакуація](#), надання їм медичної допомоги в тамтешніх умовах практично [неможливе](#). Україна добивається процедури [екстракції](#) для поранених бійців, медиків та військових, які продовжують захищати "Азовсталь", а також готова [обмінати](#) їх на полонених російських військовослужбовців за стандартними правилами. Водночас за [словами](#) президента України Володимира Зеленського, Росія не погоджується на жодний із багатьох запропонованих варіантів порятунку українських військовослужбовців. Міністр реінтеграції Ірина Верещук [уточнила](#), що Україна веде переговори про евакуацію 38 тяжко поранених людей, і після цього відбуватимуться переговори щодо порятунку інших. Допомогти з евакуацією поранених із району "Азовсталь" на засіданні Ради безпеки ООН [закликав](#) постійний представник України при ООН Сергій Кислиця. Родичі військовослужбовців [звернулися](#) до президента Туреччини Реджепа Таїпа Ердогана з проханням стати посередником у цьому питанні. Прессекретар Ердогана [підтвердив](#), що Туреччина готова надати судно для евакуації, проте Москва не погоджується з такою пропозицією. Ще одним варіантом країни-посередника може стати [Китай](#). У Міноборони України [наголошують](#), що деблокада Маріуполя військовим шляхом наразі неможлива.